

- Reine des Sedangs (orkest)
- Polka (orkest)
- Sérénade (viool en orgel)
- Les Sylphides, ballet divertissement (orkest)

Verder schreef hij nog fantasieën en transcripties op heel wat romantische werken (zie index van de uitgevoerde werken) en nog twee komische opera's in één acte : "Jean-Pierre en Dolores" en "Le sonnet de Jeannot" (5).

11. JOSEPH MICHEL (1847-1888)

Werd destijds behandeld door N. HOSTYN. Zie De Plate 83/227.

12. JULES DE SWERT (1843-1891)

Werd destijds behandeld door N. HOSTYN. Zie De Plate 83/174.

13. LÉON RINSKOPF (1862-1950)

Werd destijds behandeld door N. HOSTYN. Zie De Plate 1982. (6).

(1) E.O., 04.07.1878.

(2) E. GREGOIR, Supplément et complément au volume : les artistes musiciens belges au XVIIIème et au XIXème siècle, Brussel-Parijs, 1887, p. 223.

(3) E. GREGOIR, Deuxième complément et supplément au volume : les artistes musiciens belges au XVIIIème et au XIXème siècle, Brussel-Parijs, 1890, p. 167.

(4) S.O., 1890, passim.

(5) E. GREGOIR, Supplément, op. cit. p. 223.

(6) N. HOSTYN, Léon Rinskopf, in Nationaal Biografisch Woordenboek, 10, Brussel, 1983.

WILLIAM GOOLD

door D. VERSTRAETE

Tegenslagen aan de ene kant, succes aan de andere kant, dat was het lot van een reder en handelaar drie honderd jaar geleden. William GOOLD legde zich toe op het kopen en verkopen van schepen. Christiaan BACHUSIUS was zijn medewerker. Die kocht in 1693, voor rekening van GOOLD, het schip "De Eendracht" dat gekaapt was door het convooi van Nanna PIETERSEN uit Nederland. Dat schip was opgebracht in Zeeland en na verschillende conferenties bij de onderzoeksrechter, mocht BACHUSIUS het naar Oostende laten komen. Er werd daarvoor een loods gebruikt. De schipper, Gerrit Eversen BROUWER, werd ziek te Oostende. Hij stierf en hij werd aldaar begraven. Dat bracht allemaal onkosten mee voor de reders.

Het schip moest dan nog opgekalefaterd worden, er was werk voor de timmerman Jacob MOENTACK, voor de zeilmaker, voor de smid Joannes RIJCKAM, voor bakker VERDONCK, brouwer ANDRIESEN, voor de lijndraaier, voor de ketelaar VAN ISEGHEM en voor allerlei leveranciers van eetwaren. In totaal, de koopsom van het schip inbegrepen, moesten BACHUSIUS en GOOLD 1065 gulden betalen. Wij zouden het grootboek van GOOLD moeten kunnen vinden om te achterhalen wat er in Ierland werd geladen en wat er van te Oostende werd verkocht. In deze bundel krijgen wij alleen enkele gegevens over schepen waar GOOLD belangen in had. Zo bijvoorbeeld over het schip "House of Austria" dat met schipper GOURNAY wijn bracht naar Oostende. Pieter WILLAERT had vier vaten besteld bij GOOLD

maar hij weigerde die te aanvaarden. Er moest bestendig geproce-
deerd worden tegen slechte betalers, bij voorbeeld tegen Jan
WALLOP die zijn boter niet betaalde of tegen de zeelieden die
verantwoordelijk waren voor het vergaan van een schip in de haven
van Oostende. Het jaar 1696 was een zeer druk jaar. GOOLD en
BACHUSIUS kochten dan verschillende schepen, bv. het fluitschip
"De Lucia", gekocht in maart van dat jaar, het Engels pinasscheepje
"The St-Jacques" gekocht voor 1.010 gulden, het fluitschip "The
Happy Retour" voor 2.525 gulden. Dit schip werd in orde gebracht
en verkocht aan Thomas BACKER voor 2.800 gulden, dus met een winst
van 275 gulden. Het waren meestal gekaapte schepen die zo hun
bestemming vonden maar in mei 1696 kochten BACHUSIUS en GOOLD
"De Ijzerdrager" in een publieke veiling van Judocus DELAVILLETTE.

Dat was de man die de convooien te Oostende moest regelen. Dat
schip kostte 2.650 gulden. Er kwamen daar meestal veel onkosten
bij voor aftakelen, voor zeilen aan land brengen, voor het schip
uit de kaai te halen, waterpompen en allerlei andere onkosten.
Daarbij kwam nog dat "De Ijzerdrager" op een nacht losgeraakte
en door de storm in de kreek afdreef. Schipper FILLEGON kwam
met zes matrozen en vijf soldaten hulp bieden. Zij konden nog
dezelfde nacht het schip in de havengeul brengen maar zij verteer-
den veel geld in "De Strooien Haan". Ook met een Engelse bark, voor
600 gulden gekocht, waren er moeilijkheden. Dit schip werd aan
de nieuwe kaai gebracht maar het raakte daar vast in het slijk.
Er waren acht delvers nodig en drie bootsgezellen om dat schip
los te krijgen. Zij kregen brandewijn, brood en kaas. Een jongen
voerde het volk op en af met een boot en een binnenlander bracht
touwen en ander materiaal aan om het schip vlot te krijgen.

BACHUSIUS zorgde voor alles. Hij betaalde de port van brieven,
liep naar notaris RIJCKEMAN om allerlei officiële documenten
te doen opstellen, deed de Engelse sargiën (dekens) naar het
kantoor van de koning brengen waar ze moesten gekeurd worden
en hij verkocht ondertussen ook nog masten. Hij had zelfs de
tijd om een kabeljauw naar mevrouw GOOLD te brengen en Jacob
GOVAERT verwittigen die de coiffure van mevrouw moest maken.

Die mevrouw, dus Agnes BAUWENS, zou op 22 maart 1696 sterven.
Zij werd in de Sint-Gilliskerk begraven. Toen ze drie jaar voor-
dien haar nieuw huis in de Vlamingstraat te Brugge inrichtte hoop-
te ze dat God haar familie en haar nageslacht in vrede in dat huis
zou laten wonen en er in zaligheid sterven. De dood van zijn vrouw
was niet de enige tegenslag die GOOLD had te verduren. Een jaar
voordien verloor hij de "Sint-Guillielmus", een kostelijk schip
dat met zijn schipper Maarten JANSEN en zijn lading veronge-
lukte tijdens een terugreis van Bordeaux. Dat snauwschip was
door Christiaan BACHUSIUS, William GOOLD en Dierick van TIENEVELD,
elk voor een derde, gekocht voor 750 gulden. BACHUSIUS was de
boekhouder en hij zorgde voor de equipage die veel geld kostte
(366 gulden). William GOOLD verzekerde het schip te Rotterdam
voor 600 gulden. Schip en lading vertegenwoordigden een verlies
van 2.283 gulden. Pieter DE KEYSER, schipper op het Brugse hoekschip
"Onze Lieve Vrouw", had de "Sint-Guillielmus", in compagnie van
18 andere snauwschepen, uit de haven van Bordeaux zien zeilen.
Zij waren allen geladen met Franse koopwaren. DE KEYSER had nog
gesproken met schipper JANSEN en hij zag dus de "Sint-Guillielmus"
in zee lopen. Dat was op nieuwjaarsdag 1696. Er was geen verder
nieuws over het schip vernomen. Op zijn heenreis had het drie
pakken berevellen mee die veel geld gekost hadden en waar

GOOLD goed had voor gezorgd. Zij werden dag en nacht bewaakt, GOOLD zelf kwam een nacht waken. Die huiden werden ook eens in een pakhuis losgemaakt en geteld. De motten en de as werden er uit geslagen en dan werden ze terug verpakt en naar het schip van Maarten JANSEN gevoerd. Zij kwamen dus wel aan te Bordeaux maar het geld dat ervoor betaald werd verdween in de golven samen met het schip.

Die tegenslagen verhinderden GOOLD niet om verder te werken. Van begin 1696 tot einde 1699 werden op de openbare weegschaal (de balance) te Oostende 6.895 tonnen boter gewogen voor rekening van William GOOLD. Het waren tonnen van 40, 30, 20 of minder steen. Het juiste gewicht van een steen in Vlaanderen is mij niet bekend maar een Engelse steen woog 6,35 Kg. In de veronderstelling dat de tonnen door elkaar 30 steen wogen zou men, in ons gewicht, meer dan 200.000 Kg. boter ingevoerd hebben voor GOOLD in de tijdspanne van vier jaar. Hij kocht die boter vooral bij William SAGAN te Waterford in Ierland. Daniël ARTHUS uit Londen was tussenpersoon.

De vrouw van William GOOLD was in maart van 1696 gestorven, op 22 december van 1697 hertrouwde hij met Barbara Theresia JOEST, dochter van een Brugse advocaat (5). Vrienden maakten bij die gelegenheid een "Trouwduicht van de deugdelijke, voorzichtige en begaafden bruidegom, sir Willielmus Goold en van de deugdelijke, welbegaafde en lieftallige bruid juffrouw Barbara Theresia Joest, verzamende in de huwelijke staat op 22 december 1697". GOOLD wordt in dat lang gedicht geloofd om zijn werkzaamheid en hij wordt vergeleken met vlijtige mensen uit de oudheid. Ook de liefde van Barbara wordt er in geprezen. Het stuk werd te Brugge gedrukt bij Jacob BEERNAERT in de Breydelstrate in Sint-Xaverius. GOOLD was dus reeds goed ingeburgerd te Brugge. In augustus 1701 kreeg hij van J. DE CUYPER, pastoor in Sint-Gillis en van de kerkmeesters aldaar, een vrije sepulture van twee gemetselde vouten, in den hogen koor rechtover het zitsel van de heer pastoor. Hij moest daarvoor niet betalen, hij kreeg dit als geschenk omdat hij de kerk lange tijd als kerkmeester had geholpen. GOOLD betaalde toch zes pond voor die begraafplaats.

GOOLD kon het nu een beetje rustiger doen. Hij had zijn helpers te Oostende die voor de boter zorgden en hij kon zich nu beter bezig houden met allerlei processen tegen lastige betalrs, bij voorbeeld tegen Adriaan FLORENS. Dit proces werd gevoerd voor de wethouders van Oostende en Jacob RIJCKEMAN was procureur. Het gebeurde ook wel eens dat GOOLD een proces verloor, zo bv. in 1701 toen hij 19 vaten boter moest teruggeven aan Jan DE VAERE en dan nog 25 gulden als proceskosten moest betalen. GOOLD kocht nu ook allerlei waren in verschillende steden om schepen te bevoorraden. Hij voerde ook meekrap in uit Zeeland. Dit laatste duurde echter niet lang want Nederland en Engeland werden vijanden nadat Filips van ANJOU, kleinzoon van Lodewijk XIV, als erfgenaam van de Spaanse troon was erkend. Engelse kooplieden, vroeger graag gezien te Oostende, werden nu met argwaan bekeken.

Dat was wel niet het geval met William GOOLD want die was reeds sedert lang ingeburgerd. Daarbij, hij verlegde nu zijn handelsbetrekkingen. Hij deed zijn neef, Edmond GOOLD, in september 1702, zaken kopen te Duinkerke. Die neef kon spoedig laten weten dat zeven binnenlanders op weg waren met zout en andere koopwaren voor Brugge en Gent. Toch werd op 16 juni 1702 uit Amsterdam naar GOOLD geschreven dat huiden te Middelburg kunnen geleverd worden na aanvraag van een paspoort in Den Haag. De schrijver

van die brief vraagt aan GOOLD de Zweedse schipper Dauwe Dirkesen CRAEMER te helpen met raad en met geld. Die schipper was te Oostende opgebracht door de kaper Joannes DE WULF en in Amsterdam kon men niet begrijpen waarom Zweedse schepen gekaapt werden. GOOLD zal niet veel gedaan hebben, hij moest zelf goed uitkijken. Hij was wel een Ier maar men verwarde Ieren gemakkelijk met Engelsen en er werden ook Ierse schepen gekaapt. In januari 1703 werd het Engelse fregat "The Aventure" in zee veroverd en te Oostende opgebracht door Michiel MANSVELT. De kapitein van "The Gournay" had hierbij geholpen en daar dit schip eigendom was van GOOLD en van BACHUSIUS kregen die mensen ook een deel van de opbrengst toen het materiaal verkocht werd. Uit Duinkerke kwamen ondertussen verschillende schepen aan met boter. In maart 1705 waren in totaal meer dan 24.000 pond boter gelost te Oostende of te Brugge. Roger HEREFORT had die boter te Cork op het schip "The Providence" doen laden en dat schip naar Duinkerke gestuurd. GOOLD was voor één vierde in die lading betrokken en dat betekende meer dan 2.000 gulden. De rest van de boter was voor Edmond LOFTUS en LE CERF te Brugge.

GOOLD had mensen in dienst die zijn boter verkochten, bv. Michiel JANSSENS die boter verkocht te Brussel. Op 14 september 1706 schreef Joachim VAN DER LEPP uit Bergen naar William GOOLD in verband met een levering van kanten en ellegoed voor onderkleren. Hij zou zijn hoeker naar Oostende sturen met zalm en 6.000 pond stokvis alhoewel het goedkoper zou zijn moest Duinkerke als haven gebruikt worden. Hij wilde ook nog pek en teer leveren, rogge en tarwe uit Dantzig. GOOLD reageerde echter niet. Hij was waarschijnlijk ziek. Hij reageerde ook niet op 14 oktober 1706 toen Edmond GOOLD uit Dublin naar zijn "worthy cousin" schreef dat een lading van 120 ossenhuiden op de "Young John" naar Oostende gestuurd was. Hij kon ook nog voor boter zorgen tegen 18 gulden per 100 pond, voor leder en voor Engelse hoppe.

William GOOLD stierf in november 1706. Hij werd in het koor van de Sint-Gilliskerk begraven onder een witte steen waarop geschreven stond dat hij een Ier was die tot een beroemde en oude familie behoorde te Cork, dat hij bestuurder was van de Bogaarden school en kerkmeester van Sint-Gillis. Zijn eerste vrouw, Agnes BAUWENS, die op 22 maart 1696 stierf, ligt ook in dat graf. Zijn tweede vrouw, Barbara JOETS stierf in 1761. Zij werd begraven in het familiegraf van Karel JOETS in de Sint-Salvatorskerk (6). Op het einde van haar leven woonde zij in de H. Geeststraat samen met Joanna GOOLD, zuster van William, en met haar zuster Anna. Aanvankelijk had zij wel wat last met rekeningen die GOOLD nog moest betalen of met processen die nog in gang waren. Zij kreeg ook wel rouwbeklag, zo bv. van Stephen CRAGH uit Londen die terzelve tijd een onbetaalde rekening opstuurde. Ook M. DELAHADÉ uit Cork schrijft naar madame om zijn spijt uit te drukken over de dood van William GOOLD, zijn oude vriend.

-
- (1) De inlichtingen over William GOOLD komen uit bundel 2353 van het Fonds Aanwinsten in het Rijksarchief te Brugge.
 - (2) In zijn artikel over het godshuis "De Drie Koningen" (Ostendiana III, blz. 63) vermeldt J. COOPMAN een Jan Baptiste GOULD. Hij spelt die naam met OU. Eigenlijk zou het OA moeten zijn maar in Vlaanderen schreef men die naam steeds met OO, ook op de grafsteen van William GOOLD. COOPMAN deelt in nota mee dat hij verschillende leden van die Ierse familie uit

Cork terugvond in het notariaat VAN CAILLIE, einde 17de - begin 18de eeuw als kooplieden en reders.

- (3) Die Maria Catherine VAN NUYS hebben wij, in het hierboven vermelde artikel van J. COOPMAN leren kennen als stichteres van het godshuis "De Drie Koningen" te Oostende.
- (4) Mooie zichten van de Kom te Brugge kunnen we bewonderen in het boek "Brugge en de Zee", onder leiding van V. VERMEERSCH uitgegeven door het Mercatorfonds in 1982. In dat boek vinden we echter geen inlichtingen over die "Ancient Company des Gens de La Grande Bretagne". In datzelfde boek had ook wel een afbeelding mogen gestaan hebben van het schilderij dat de leden van de Kamer en Koophandel voorstelt. Wij kunnen dit schilderij nu in het museum van het Brugse Vrije bewonderen.
- (5) Die naam wordt ook soms JOEST geschreven. Het is niet onmogelijk dat de naam JOOST daar verband mee houdt.
- (6) Brugge, Stadsbibliotheek, Handschrift 449, deel III blz. 249 voor William GOOLD en deel V blz. 103 voor Barbara JOETS.

OPGENOMEN MUZIEK EN LIED UIT OOSTENDE EN OMGEVING

COLLECTIE OSTENDIANA

Stedelijke Openbare Bibliotheek

door Robert LEROY

Er bestaan al heel wat grammofoonplaten met opnamen van Oostendenaars : hetzij als zanger, muzikant, tekstschrijver of componist.

Al lang voor de opening in september 1970 van de Discotheekafdeling van onze Sted. Openb. Bibliotheek, werden daar platen bewaard van Irma WESTERLINCK, BERTINO, Louis GASIA. In de laatste 17 jaar werd er serieus aan verder verzameld, zodat de collectie al uit meer dan 300 exemplaren bestaat. Velen kwamen reeds nieuwsgierig informeren naar de inhoud van die afzonderlijke collectie, die zorgvuldig bewaard wordt, naast de bestaande 20.000 platen die worden uitgeleend.

Het is hoegenaamd geen volledige collectie van alle platen die door Oostendenaars werden gecreëerd. Verschillende redenen daarvoor zijn : beperkte oplagen van edities in eigen kring, ook was niet altijd geweten dat de uitvoerders van bepaalde stukken Oostendenaars waren. Nochtans zal u in de volgende lijst merken dat deze collectie eerder uitgebreid is en er waarschijnlijk voor iedere lezer onbekende namen zullen in voorkomen. Daarom wordt zo mogelijk de kunstenaar met een korte tekst voorgesteld. Wij laten niet na onze burens die in deze collectie opgenomen worden, te vermelden.

Ik dank het Bestuur van "De Plate" voor de mogelijkheid die zij biedt om de catalogus van deze collectie audio-visuele materialen langs hun tijdschrift kenbaar te maken.

De indeling van de rubrieken is als volgt :

1. Klassiek - 2. Jazz. - 3. Documenten. - 4. Kinderplaten -
5. Volksdans - 6. Letterkunde - 7. Lichte genre